

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 365/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júna 2014 predbežne prerokoval sťažnosť R. P., zastúpeného JUDr. Martinom Ivaničom, právnikom Centra právnej pomoci, Kancelária Banská Bystrica, Trieda SNP 75, Banská Bystrica, pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 637/2005 a jeho uznesením č. k. 2 Er 637/2005-273 z 19. februára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. apríla 2014 doručená sťažnosť R. P. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní

vedenom pod sp. zn. 2 Er 637/2005 a jeho uznesením č. k. 2 Er 637/2005-273 z 19. februára 2014 (ďalej aj „napadnutý postup“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že v exekučnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 2 Er 637/2005 vystupuje sťažovateľ v procesnom postavení oprávneného v 3. rade. Napadnutým rozhodnutím okresný súd vyhovel námietkam súdnej exekútorke JUDr. Stanislavy Kolesárovej z 15. júna 2011, ktoré podala proti zápisnici o rozvrhnutí výtlačku dražby nehnuteľnosti spísanej súdnym exekútorom JUDr. Jozefom Liščákom 8. júna 2011.

Sťažovateľ namieta, že z obsahu uvedeného rozhodnutia „nie je zrejmé, v akej výške majú byť jednotlivé pohľadávky uspokojované. Taktiež je podľa názoru sťažovateľa nejasne formulované a nezrozumiteľné... Okresný súd pri rozhodovaní o námietkach nevzal na vedomie skutočnosť, že subjekt, ktorý podal námietky žiadnym spôsobom nepreukázal ich výšku ako aj opodstatnenosť svojho nároku. Rovnako nevzal Okresný súd na vedomie skutočnosť, že zrušením predbežného opatrenia vydaného konajúcim súdom 14. 10. 2004 síce zanikla jeho platnosť, nie však jeho účinky smerujúce k exekučnému konaniu.“

Sťažovateľ poukazuje aj na prieťahy v súdnom konaní, keď konkrétne o námietkach okresný súd rozhodol až po troch rokoch, čo je podľa jeho názoru neprimerane dlhá doba.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ v petite žiada, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Okresný súd v Banskej Bystrici Uznesením zo dňa 19. 02. 2014, č. k.: 2 Er/637/2005 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu, na slobodu a rovnosť v dôstojnosti i v právach ako aj právo domáhať sa jeho ochrany podľa čl. 12 ods. 1 prvá veta v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Taktiež Okresný súd v Banskej Bystrici Uznesením zo dňa 19. 02. 2014, č. k.: 2 Er/637/2005 porušil základné právo sťažovateľa aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Zároveň v súlade s ust. § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde navrhovateľ navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky odložil vykonateľnosť napadnutého právoplatného Uznesenia Okresného súdu v Banskej Bystrici...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania. Uvedená viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha (t. j. petit), pričom tento musí byť vymedzený presne, určito a zrozumiteľne (v súlade s čl. 127 ústavy a § 56 zákona o ústavnom súde), teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (III. ÚS 78/02, III. ÚS 17/03, IV. ÚS 138/08).

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľa zaručených čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom a uznesením okresného súdu č. k. 2 Er 637/2005-273 z 19. februára 2014.

Podľa čl. 12 ods. 1 prvej vety ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...

1. Vzhľadom na to, že sťažovateľ námietku porušenia svojho základného práva podľa čl. 12 ods. 1 ústavy napadnutým rozhodnutím okresného súdu v podstate žiadnym spôsobom neodôvodnil (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí (podobne IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 789/09).

2. Z rovnakého dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť aj v časti týkajúcej sa námietky porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Obsahom základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (III. ÚS 362/04, III. ÚS 536/2011). V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť v tejto časti sa vyznačuje nedostatkom odôvodnenia, ktoré nie je vzhľadom na obsah práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, dostatočne určité, logické a zrozumiteľné. Uvedené je pritom nevyhnutné na vymedzenie hraníc, v ktorých navrhovateľ žiada realizovať ústavný prieskum dodržiavania základných práv a slobôd v konaní realizovanom tým-ktorým orgánom verejnej moci, v danom prípade pred okresným súdom.

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že v zmysle § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a uplatňovať v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony

boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady (II. ÚS 117/05). Nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľa nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 789/09, III. ÚS 280/2013).

Zároveň je potrebné uviesť aj to, že nespokojnosť sťažovateľa s právnym posúdením veci všeobecným súdom sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti ním vydaného rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 3/97, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého právo na spravodlivé súdne konanie nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

3. Sťažnosť v časti týkajúcej sa námietky porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom okresného súdu ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu totiž vyplýva, že podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takejto sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03 a rozhodnutím aj Európskeho súdu pre ľudské

práva vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. marca 2009).

Z pripojenej kópie napadnutého rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že nadobudlo právoplatnosť 28. februára 2014, čo znamená, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu k porušovaniu práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov okresným súdom už nemohlo dochádzať. Z uvedeného dôvodu ústavný súd hodnotí námietku sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú, a keďže v danom prípade nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva sťažovateľa, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, rozhodol o nej už uvedeným spôsobom.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2014